

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:
 Helyben: Egy óra kor. 1.—
 Negyedévre — 3.—
 Félévre — 6.—
 Egész évre — 12.—
 Vidékre: Egy óra kor. 1.20
 Negyedévre — 3.60
 Félévre — 7.—
 Egész évre — 14.—
 Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.
 Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
 Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
 Hirdetések petit számítással, díjazás szerint.
 Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Kivándorlók.

Budapest, április 6.

Egy nagyon kiváló magyar ember könyvét tö-rült ki a szeméből, amikor a gőzsíp rekedt tutu-lással jelezte, hogy a *Slavonia* hatalmas tenger-járó gőzös kimozdult a fiunei moló mellől, hogy meginduljon Amerika felé nagy tengeri útjára. A hajó fődélzete utasokkal van tele. Jobb oldalt vagy százötven asszony kapaszkodik a vasrácsba s fehér kendőkkel integet a parton bámészkodó sokaságnak. Baloldalt a férfiak fekete csoportja mozdulatlan, komoly és komor sűrű sorfal. Ezeknek is a szívük szorul el, de férfiasan vise-lik a fájdalmat. Mikor a hajó vagy husz mé-terre mozog a parttól, fölhangzik a magyar Himnusz...

Kilencszázötven magyarországi kivándorlóval in-dult el most Nagyszombatban a magyar kikötő városhól az amerikai hajó. Válogatott csapat volt ez, a férfiak izmos, megtermett alakok, akiknek számára munka és acélos edződés az élet. Volt köztük magyar, székely, sváb, oláh és horvát. Ime, ha keresné valaki, miben egyeznek a fajok és népek, amelyek szent István első magyar király utódjának hódolnak: rá lehet mu-tatni, hogy az *elégedtlenségben*. E sorok írója napokon át érintkezett Fiumében a kivándorlókkal. Kérdésére csaknem valamennyien kijelen-tették, hogy keveslik az itthon való keresetet. Háromnegyed részük kigazda volt és mezőgaz-dasági munkás. Magyarországon a mezőgazdaság ez idő szerint egyetlen kiadós munkaalkalmat ad: nyáron az aratást. Ekkor megszűnik az állandó munka: következnek a 30-40-50 kraj-cáros napszámok, de ősz beálltával ezek is be-szűnnek s ami azután jön: hónapokon át tartó hosszú tespedés. Nem esoda tehát, hogy az ön-éret fellázad az ilyen tengődés ellen, hogy a férfias munkaerő érvényesülést keres. A nagy tömeg századok óta megszokta ezt az állapotot, aki itt marad, kivándorlásra nem gondol: annak a legtöbbje a szociálistákhoz pártol, földosztást emleget vagy azt kívánja, hogy az állam tartsa el őket. Akiben van tetterő, bátor vállalkozási kedv: az kivándorol. Bizonyos tehát, hogy a kivándorlókkal nem emberfölségünk, hanem munkaerőink legjava költözik át Amerikába.

A vigasztaló igazság kedvéért meg kell állapi-tanunk, hogy kivándorló véreink kilencszázötven-nek eszük ágában sincs, hogy véglegesen elsza-kadjanak a hazájuktól. Egy-két évre mennek ki csak szerencsét próbálni, pénzt keresni s a mezőgazdasággal foglalkozók között egyetlen-egy sincs olyan, aki arról ne álmodoznék, hogy egy-két-három év múlva, mire visszatér Ameri-kából, néhány hold földcskét szerez majd a hazájában. Így ha vesszük, a kivándorlás nem hogy veszteséggel járna reánk, de végező elem-zésben még nagy nemzeti nyereségünk is szár-

mazhatik belőle. De tudjuk, hogy emberek szá-mításait sokszor keresztül huzzák az olyan vá-ratlan események, amelyekkel előre senki sem gondolhat. Amerika nagy kincses bánya s ha megszemléljük kivándorlóink munkabíró férfias-ságát, ha hozzávesszük, hogy különösen a ki-vándorló magyarok értelem és ügyesség dolgá-ban legalább is megüti, ha ugyan felül nem mulja azt az emberanyagot, amely más európai országokból származik ki a tengerentulra: em-beri előrelátás szerint megnyugvással bocsátjuk őket utjukra, szerencsét kívánunk nekik, mert a boldogulás többi feltételeit ők magukban hor-dozzák.

Am meg kell gondolnunk, hogy mi nemzet vagyunk s nemzeti életet akarunk élni a világ végeig. Ennek azonban nem az a módja, hogy legjobb munkaerőinket világgá eresszük. Meg kell gondolnunk, hogy ezek a kivándorlók itthon maradnának, ha az aratással együtt egész éven át csak egy forintot megközelítő napi keresetet tudnánk nekik biztosítani. Legkönnyebb az, amit a szociálisták ilyenkor mondanak, hogy hát fizes-sék meg a munkaadók ezeket a magasabb bére-ket. De honnan fizessék például a mezőgazda-sági munkaadók, akik a mai viszonyok között a pusztá megélhetésért maguk is keserves harco-kat vívnak.

Magyarországon a helyzet nagy általánosság-ban csak akkor fog megjavulni, ha a *gazdasági politika megváltozik*. A mezőgazdaságban meg kell szüntetni az egyoldalú szemtermelést s le-hetőleg az ipari növények, a len és a kender felé kell fordulni. Ezek késő őszig adnak munkát künn a mezőn, télen pedig az ipari földolgozá-sukból származik bőséges kereset. Erőteljesen föl kell karolni a mezőgazdasági háziiparokat. Ugozsamegyében, a legszegényebb ruthének kö-zött kőszáron-műhelyeket állítottak s ime, e helyeken lepadt, vagy teljesen megszűnt a ki-vándorlás. E példát kellene utánozni mindenütt, ahol a népben a mezőgazdasági munka iránt hajlandóság, ügyesség és kedv mutatkozik.

A kivándorlást télen kezekkel néznünk többé nem szabad. Általános nagy föllendülés kell s mi nem habozunk kijelenteni, hogy e föllendülést csak az *önálló vánterülettel* remélhetjük. Amerika magas munkabérei ugyan akkor is csábítani fogják embereinket, de nem olyan mértékben, mint ma s bizonyos, hogy akik oda-künn meggyarapodtak és dolgozni megtanul-tak, sietni fognak haza, hogy tapasztalataikat nemzetük és hazájuk javára itthon értékesít-hessék.

Budapest, április 6.

A képviselőház munkaprogramja. Április 12-ikén véget ér a képviselőház husvéti szünete s a jövő hét szerdáján már megkezdődik a par-lamenti munkálkodás. A tárgysorozatra egész sereg gazdasági javaslat is van kitérvő. Ezek

között első sorban kerül tárgyalásra az állami *beruházásokról* szóló törvényjavaslat, melyet a *vármegyei tisztviselők, a községi és körjegy-zők* fizetésrendezéséről, továbbá az *anyakönyvi törvény módosításáról* szóló törvényjavaslatok elintézése fog követni. Az *Olaszországgal és Németországgal kötendő vám- és kereske-delmi szerződések* ügyében való tárgyalások megkezdéséről szóló felhatalmazási javaslatokon kívül a képviselőház elé kerül még az *1904. évi költségvetési* javaslat is, amelynek beterjesz-tésekor *Lukács* László pénzügyminiszter el fogja mondani *expozéját*. Időközben a parla-ment letárgyalhatja a *vasutasok fizetésrende-zéséről* szóló törvényjavaslatot, amelyet *Hiero-nymi* kereskedelmi miniszter mindjárt a husvéti szünet után be fog terjeszteni a képviselőház-nak. Kormánykörökben azt hiszik, hogy mialatt a költségvetést a bizottságokban megvitatják, a Háznak még ideje lesz letárgyalni a *polgári perrendtartás reformját* is. Ez a képviselőház-nak egyelőre megállapított munkarend-tervezete. A beruházások kérdésében, a kereskedelmi szer-ződéses tárgyalásokra felhatalmazó javaslatok és a tisztviselői fizetésrendező. javaslatok körül erős és kemény viták várhatók.

A szepesi és besztecebányai püspökség. A Hiva-lalos Közlöny legközelebbi száma — egyik könyo-matos értesítése szerint — közölni fogja *Párvy* Sándor szepesi és *Radnay* Farkas besztecebányai püspökké való kinevezését. A pécsi püspökség be-töltésére vonatkozólag végleges döntés még nem történt.

Lesz-e mozgósítás? Ez a kérdés foglalkoztatja ma leginkább a magyar közvéleményt, különösen a tényleges szolgálatban levő katonákat s ezek hozzá-tartozóit. A mozgósítási hírek közül legutóbb hitelt talált az a jelentés, amely szerint a bosnyák vas-utakon a teheráruforgalmat április elsején egyelőre beszüntették. Ezt a hírt most Szerajevéből cáfolják meg félhivatalosan a következőkben:

Az utolsó időben számos bel- és külföldi lap azt a hírt terjesztette el, hogy a bosznia-hercegovinai államvasutak a teheráruforgalmat a nagyterjedelmű csapatszállításra való tekintettel ideiglenesen beszünt-tették. E hírről szemben, mely a legregényesebb hí-reszteléseket idézte elő, megállapítandó, hogy a *nevezett vasuton egyáltalában nem szüntették be a teherforgalmat*. A megszállott tartományokban minden évben előforduló csapa szállítások minden alkalommal igénybe veszik a vasuti kocsik nagy rü-sztét, ideértve az áruszállító kocsikat is úgy, hogy az áruszállítás halasztást szenvedj és a szállítási időket meg kell hosszabbítani, úgy mint az elmúlt években, az idén is a csapatelhelyezések idején ez történt, de az áruszállítás megszüntetéséről szó sem volt.

Ezzel a cáfolattal szemben áll Bulgária belügymi-niszterének egy nyilatkozata, melyet a «Petit Pari-sien» közöl. Ez újság tudósítója beszélgetést folyta-tott a bolgár államférfiival, aki ezt mondotta neki:

Bulgária és Szerbia ez idő szerint jó barátságban vannak, de *Ausztria-Magyarország* az alban moz-galom támogatása által fenyegeti Bulgária érdekeit s ürügyet keres, hogy Macedóniában internálhasson. Bulgáriában minden cáfolat ellenére *biztosra ve-szik, hogy Ausztria-Magyarország Boszniában és Hercegovinában mozgósít*.

A japán-orosz háború.

Budapest, április 6.

A helyzet Korea északi részében, illetve a Jalu folyónál válságosra fordult. Az oroszok ezt a folyót teljesen védelmi vonallá változtatták át. Haderejük, amelyet itt összpontosítottak, angol forrás szerint legfeljebb 30—35 000 ember, holott a berlini katonai szaklap az orosz haderőt 60—65 000 emberre teszi. A japánokról már biztosan tudják, hogy 60 000 emberrel állanak a Jalu innenső partján. A két hadsereg tehát számra nézve körülbelül egyenlő, de nagy jelentőségű az a körülmény, hogy míg az orosz sereg csak 54 ágyú felett rendelkezik, addig a japánok 180 ágyút állítottak fel a Jalu közelében. Az ütközet azonban április közepé előtt aligha lesz meg, sőt még az is kérdéses, hogy az idő tájt elérhetik-e egymást a háborús felek. A Jalu folyó ugyanis mintegy 200 méter széles, sőt némely helyen 500 méternél is szélesebb. Ennek a folyónak az áthidalása szinte lehetetlen kivált ilyenkor tavasszal, amikor a hóolvadás meg is duzzasztja és árját rohanóvá teszi. Mélysége rendszeres vizállásnál is meghaladja a négy métert, áradás alkalmával pedig helylyel-közzel hat méterre is emelkedik. Amíg tehát a tavaszi hóle nem folyik, addig ütközet nem igen lesz, miután az oroszok már mind átvonultak a folyó másik partjára.

Mai távirataink a következők:

A háború és az orosz költségvetés.

Szentpétervár, április 5.

A hivatalos lap közli az állami kiadásoknak a háború következtében elhatározott következő korlátozását: A célnak megfelelően találtak egyelőre hadi célokra a rendelkezésre álló készpénzkészletet felhasználni más források felhasználása nélkül, ezenkívül pedig 1904-dik évi költségvetésben való törlésekkel szaporítják a felhasználható összeget. Ezt a programot nagyobb tanácskozmány fogadta el és a birodalmi tanács is megvizsgálta s elfogadta, a cár pedig március 19-én hagyta helyben. A törléseknél ez volt a vezérlő elv, hogy azok csak új intézkedéseknél, amelyek a fennálló javítására voltak tervezve, engedjenek meg anélkül, hogy megzavarják az államélet rendszeres menetét vagy bárkinek jogait az állampénztár iránt való kötelezettségei tekintetében. A törlések összege 184 377 106 rubel. Ez összegből a múlt évben engedélyezett számokra 18 milliónál több esik. Leglényegesebben megrövidítették a vasutépítésre szánt összegek és pedig 54 millióval, mely összeget a fennálló vasutak javítására,

valamint a vladivosztoiki, port-arthuri stb. hadi kikötőkre szükséges munkálatokra fordították volna. Általában 3 százalékkal csökkentették az 1904-iki költségvetést. A közönséges kiadásokat a költségvetési tervezethez képest 60 millió rubellel szállították le, ami 3 százaléknak felel meg. Ezenkívül a törlések az 1903. évi költségvetés megfelelő pontjait 26 millió rubellel mulják felül. A legnagyobb megtakarítást a rendkívüli kiadásoknál érték el és pedig 25 százalékat. A rendkívüli megtakarítások 55 millió rubelre rugnak.

A helyzet Mandzsúországnál.

Szentpétervár, ápr. 6.

A Ruszje Dél-Mandzsúországnál Port-Arthurba visszatért tudósítója azt táviratozza, hogy ott a legörvendetesebb benyomásokat nyerte. A csapatok — ugymond — égnék a vágytól, hogy küzdhessenek. A benszülött lakosság minden rétege a kereskedőkkel együtt oroszbarát és bizik az orosz fegyverekben. A háború elején inogni kezdett orosz pénzfolyam ismét szállár. A kínai lakosságból alakult szabadcsapatok kitűnő állapotban vannak. Mindenütt élénk lökereskedést üznek. Az árut a falvakból szállítják piacra. Az összes kínaiak között csak egy mandarin mutat tartózkodó viselkedést. A vasut kitűnő őrizet alatt áll és a forgalom a legjobban van szabályozva. Az idő meleg és száraz úgy, hogy a folyó jege fogyni kezd.

A szárazföldi harctérről.

Szöul, április 6.

Az orosz előőrsek parancsnoka Kolsanban rendeletet kapott, hogy vonuljon vissza a Jalu-folyótól. Az orosz csapatok most már teljesen elhagyták Korea területét és a koncentráció helyéül a Jalu északi partját választották.

TÁVIRATOK.

A macedón reformok.

Konstantinápoly, ápr. 6. A külföldi csendőrséget újjászervező bizottság mai ülésében a rayonkérdést intézték el. Annak a három vilajetnek a területe, melyekben egyelőre végre akarják hajtani a csendőrségi reformot, a következő öt ellenőrzési területre van felosztva: úszkubi szandsák, beosztva az osztrák-magyar kiküldött; a szalonikii szandsák (orosz); monasztiri szandsák (olasz); szereszi szandsák (francia) és drámai szandsák (angol). A bizottságnak Szalonikiba való elutazása előtt még egy ülés lesz.

Konstantinápoly, április 6. A polgári ügyvivőknek Hilmi basával töltött utolsó ülésén a főfelügyelő jelentést tett Vangel Joponcev Petro Görögországból érkezett veszedelmes bandafőnökök Kasztoriban történt letartóztatásáról, valamint kíséretjének, Csakalarovnak elfogatásáról, továbbá három templom megjavításáról és egy törvényszéki vizsgálatról. Hilmi basa megcáfolta azt a jelentést, hogy Szarafov és több bizottsági főnök fejére díjat tűzött volna ki és hogy Kis-Azsiába macedóniaiakat száműztek, kik közbocsánatra tarthatnának számot. A polgári ügyvivők egy nagy botrányokat elkövetett altisztnek bezárását és megbüntetését kívánják. A letartóztatás a főfelügyelő rendelkezésére azonnal megtörtént. Végül számos közlés történt, panaszokat vizsgáltak meg és intéztek el.

Konstantinápoly, ápr. 6. Az utolsó üléseken tiltakoztak a polgári ügyvivők a nagyvezérnek a monasztiri válihoz intézett ama rendelete ellen, hogy az entente hatalmak ott levő konzuljainak a reformakció értelmében nem a váli útján, hanem a főfelügyelő által a polgári ügyvivők útján kell intervenálniok. A polgári ügyvivők ez ellen azt hozták fel, hogy az idevonatkozó közvetlen érintkezés a porta érdekében és a reformok keresztülvitele dolgában történik és hogy a rendelet a főfelügyelő hatalma ellen irányul, ki a váliért is felelős, valamint a reformprogram ellen. Az entente hatalmak konzulátusaitól jelzett Strumica és Kumanova kerületekben előfordult állítólagos csapatzavargások következtében Hilmi basa főfelügyelő a polgári ügyvivők intervenciójára az úszkubi váli helyetteséhez igen erélyes hangú távirati rendeletet intézett, amelyben ezt minden következményért felelőssé teszi. Az azonnal megindított vizsgálat szerint úgy látszik, hogy a jelentések tulzottak.

Az angolok tibeti expedíciója.

Szentpétervár, április 6. A «Nowoje Wremja» ma ismét foglalkozik a tibeti angol expedíció ügyével s azt írja, hogy Angliának ez a vakmerő lépése egyenesen Oroszország ellen irányul. Tibet meghódításával Angolország újabb nehézségeket akar támasztani az orosz birodalomnak.

Törökország és Bulgária.

Szöfia, április 6. Petrov miniszterelnök megbízásából Nacsevics átadta a portának az egyezkedésről szóló jegyzőkönyvet, amelynek aláírását mára halasztották. Ha a szultán ezt megtagadná, akkor Nacsevics el fogja hagyni Konstantinápolyt. A miniszterelnök Filippopolisba ment, a helyzetről jelentést teendő a fejedelemlnek.

A velencei Gioco.

Ira: Gróf Vay Sándor.

Velencét maholnap gyűlöletessé fogják tenni előttünk, csönösséget kedvelők előtt a turisták. Lépten-nyomon találkozzunk minden fajtajuval. Ellepik a San Marco-t, el a piazzát, a Lido-t és egyre fecsegnek, kérdezősködnek és fotografálnak.

Szinte menekül az ember, mikor már lát egy kisasszonyt pose-ban, tenyerén két galambbal s előtte egy gavallér a fotografáló masinával. Még a vízben is fotografálnak. Tegnap épen házmagasságú hullámok közepette egy lipótvárosi kitűnően táplált asszonyságot vett le a veje. Elküldik — amint mesélték — a papának, aki most *pusztáján* csépelget. Ezt olyan hangosan mondták, hogy a habokban uszkáló szittyák mind megfordultak, az angolok pedig sokat mondogal bohintgattak fejükkel:

— Thei are hungarian, thei are from the pusztá.

Elusztam az érdekes fotografáló csoporttól, nehogy még kísértetbe jöjjenek megmagyarázni a jámbor anglusoknak, milyen kevés közülük van ezeknek tulajdonképpen a magyar föld, a magyar pusztához.

A turisták és ezek a magyarok gyűlöletet megvelünk Velencét, ami különben előttem mindig a világ legbájosabb fészke volt s ahová mindig vissza-visszatértem pihenni. Az új, a modern Velence — kivált úgy nyáron azonban — teljesen kivetkezik valóságos jellegéből. Internacionálissá lesz s még az olaszokat is meggyűlöljük, látva az idegenekkel szemben tanúsított kapzsiságukat.

Aki azonban úgy ösmeri Velencét, mint például én, az hihetetlenül olesón megél. Sokkal kevesebből, mint a legeldugottabb honi fürdőhelyen, igaz, hogy amit itt megesszünk, az többé-kevésbé olyan rossz is, hogy egyáltalában nem érdemes érte pénzt adni.

Az új Velencéből aztán elmenekülünk a régi-be. A napokban olvastam Ruskin-tól két könyvet, *The stones of St. Mark* és *The Rests of St. Mark*. Mindakettő érdekes, de azért távolról sem olyan, mint Dolcetti egy munkája, amely a régi Velence kártyabarlangjairól, játékaikról beszél. *Il Gioco a Venezia*.

A játékbárlangok ugyanis egyik főjövendelmi forrást képeztek a régi Velencének. A *casini di ginodio*-kban a lagunák városának legelőkelőbb gavallérjai adták a bankot. Arcukon álarcot viseltek, hogy föl ne ismerhesse őket az ott játszó nép. Mert a legutolsó hajómunkás is bejöhett és kockáztathatta pénzét. Ezekben a játékházakban temérdek *festetti arcu* leány is járt. Részben maguk is raktak a lapokra, de részben meg esábitották oda a játszókát s ezért a főuri bankadóktól még bizonyos percentet is huztak.

A horbélyok — i barbieri — különösen tömegesen játszottak s ezekben a házakban hagyták összes keresetüket. Olyan szenvedély volt a *birbies* meg a *kártya* hajdan Velencében, mint ma nálunk az alsóbb néposztály által annyira felkapott totalizátor.

Mulatságok alkalmával, a *Ridotto*-ban is folyt a játék s olyan magas összegekben játszottak, hogy egy-egy játékos reggelre kelve összes vagyont elvesztette s palotájába azon módon a szerencsét nyerő költözött be.

Igy történt egy fiatal Mososinival is egyszer,

az apósa azonban megtudta a dolgot s még mielőtt az álarcos bálnak vége lett volna, vissza váltotta a palotáját.

A játékházak többnyire magán lakásokban voltak. A gazda adta a bankot s vendégei, akik estély vagy ebédelés ürügye alatt érkeztek, egy-egy külön szobába azonnal a játékasztalhoz ültek. A szoba rendszeren mozgatható falakkal — szinifalszerűen készült — s valaki nem akarta, hogy játéknál érjék, a házi ur rögtön úgy állította be a falat, hogy ebédelőben ültek és a játékszoba teljesen eltűnt.

Különben ezek a játékházak egyáltalában nem voltak titkosak. Fényes nappal is fölkeresték azokat a velenceiek s igen magas összegekben folyt a kártyázás.

Még a XVIII. században is, kockáztak is az olaszok s ezen a játékon is sokat lehetett veszteni vagy nyerni. A birbis is nagyon járta. Ezt hozzánk az olaszok hozták el s még a hetvenes években, a budai városmajorban javában divott ez a játék, még pedig *Mariandli* elnevezés alatt ösmerték a régi budai polgárok. Az ilyen primitív szerencse-játékokból ma már csak a kucséber paar unpaarja maradt meg, az is a csönös, kertes jözsefvárosi kocsmákba szorulva.

A festett személyeken kívül uri dámák is látogatták a játékházakat, de többnyire férfiruhába öltözve. Még szenvedélyesebben rakták a tétüket a nők, mint az urak s akárhányszor megtörtént, hogy valamelyik hölgy utolsó aranycipőcsattját is eljátszotta.

A kártyaszenvedély különben nálunk is dult a nők közt s emlékszem, hogy egy a XVIII. század végén, Nagyváradon íródott naplóban olvastam,

Gróf Károlyi Tibor.

Budapest, április 6.

A magyar főuri társadalomnak, első sorban a gróf Károlyi-családnak s általában a magyar közéletnek mély gyásza van. Gróf Károlyi Tibor a nagyemlékeztető gróf Károlyi György negyedik fia, a főrendiháznak volt elnöke, hosszú szenvedés után, élete hatvanegyedik esztendejében tegnap, április 5-én meghalt Abbáziában. A halálhír ma délelőtt érkezett Budapestre, mire az összes gróf Károlyi- és Degenfeld-palotákra, valamint a főrendiház oromzatára is kitzúzták a gyászlobogókat. A gróf Károlyi-családnak nagy veszteségében részvételtjes szívvel méltán osztozik az egész nemzet társadalma. Gróf Károlyi Tibor a magyar közéletnek mindvégig elsőrendű munkás tagja volt, amíg fiának, gróf Károlyi Ferenc Magyarországot és Ausztria londoni követsége attaszejának élte ifjúságában bekövetkezett elhunyt anyyira nem hatott atyai szívére, hogy őt is a kórügyba döntötte, melynek szenvedéseitől most váltotta meg a halál. Mikor a magyar szabadság születésnapján volt, ő is akkor látta meg 1843-ban a napvilágot. Azok a hazafias erények, melyek édesatyjában és édesanyjában, született gróf Zichy Antónia szívében ott buzogtak, az ő lelki világát is lekötötték és vezérelték egész élete pályáján. Atyja, gróf Károlyi György 1849-ben tudvalevőleg hazafias magatartásáért az osztrák önkényuralom alatt fogságbüntetést szenvedett. Haynau az ő palotájába szállásolta el magát s itt fogatta el az első magyar felelős miniszterelnököt, gróf Batthyány Lajost, akinek ugyanez év október hatodikán oltotta ki életét az osztrák katonák sortüze. Édes anyja, gróf Zichy Antónia a magyar nagyasszonyok mintaképe volt, akinek a szabadságharc alatt tanúsított honleányi kötelességteljesítését kitörölhetetlen betűkkel írta fel a magyar nemzet történelmébe a történelem. Ilyen érzelmeket örököelve, gróf Károlyi Tibor 1866-ban 23 éves korában már ott van az osz-

trák elleni harcban, mint Klapka György tábornok hadsegéde s később, mikor a nemzet kibékült királyával, a kiegyezés után visszatért a száműzetésből Magyarországra s 1868-ban nőül vette Degenfeld Emma grófnőt. Elete ezután a közügyeknek szolgálata volt. Két ízben volt képviselő s az utóbbi három évtizedben tevékeny és eredményes részt vett Magyarország gazdasági fejlődése előmozdításában. A főrendiház elnöki méltóságáról 1900-ban mondott le s azóta mély, gyógyíthatatlan bánatával lelkében visszavonult a közélettől, amit betetőzött szeretett nejeinek, szül. gróf Degenfeld Emiliának két évvel ezelőtt történt elhalálózása. Testvére volt gróf Károlyi Gyulának, Gábornak és Istvánnak, akik közül gróf Károlyi Gyula és Gábor már előbb elköltöztek az élők sorából s most testvérei közül csak gróf Károlyi István kíséri ki az elhunytat gyermekeivel, gróf Almásy Dénesné, szül. gróf Károlyi Ellával, Károlyi Gyula, Imre és Antal grófokkal és a gyászborult rokonsággal együtt az örök nyugalom helyére gróf Károlyi Tibor koporsóját.

Egy nemesen eltöltött élet fordult a mulásba s egy a hazáját igazán szerető hazafi szíve szüntette meg dobogását.

A magyar nemzeti közvélemény leteszi ravatalára koszoruját és emlékezete előtt meghajtja gyászának lobogóját.

Az elhunyt tetemét ma hozzák haza s szombaton teszik örök nyugalomra a család mácsai sírboltjába.

Gróf Károlyi Tibor 1843 szeptember 26-án született Pozsonyban, mint György gróf negyedik fia. 1863-ban mint 20 éves ifjú nagy külföldi utra indult, beutazta Spanyolországot és Afrikában is járt. Az 1866-iki porosz hadjárat alatt magyar legio alakulván, ebben Klapka szárnysegéde lett. A legio feloszlása után Párisba utazott és csak 1867-ben tért vissza Magyarországra. 1868-ban megnősült, nőül vevén Degenfeld Emma grófnőt, gróf Degenfeld Imre leányát. 1878-tól 1884-ig tagja volt a Képzőművészeti Társaság elnöke, a Kisbirtokosok Földhitelintézetének pedig alelnöke volt és az Adria Tengerhajózási Társulat igazgatóságában egy ideig elnök volt, a főrendiháznak sok évig tagja volt, majd az utóbbi időben elnöke volt és attól gyengélkedő egészsége miatt 1900. évben mondott le. Közgazdasági tevékenységének azonban legfontosabb részét képezte a magyarországi vízszabályozások körül tett működése. Elnöke volt a Tisza, Maros, Körös Armentesítő Társulatnak, továbbá a Nyírvíz-szabályozásnak és legutóbb az Ecsedi Láp Leccsapoló és Szamosbalparti Armentesítő Társulatnak, mely munkáltnál az ő erélye és fáradhatatlan munkásságának eredménye, hogy mintegy 80.000 hold, eddig hasznavehetetlen lápos terület lett meghódítva a mezőgazdaságnak.

Gróf Károlyi Tibor 1843 szeptember 26-án született Pozsonyban, mint György gróf negyedik fia. 1863-ban mint 20 éves ifjú nagy külföldi utra indult, beutazta Spanyolországot és Afrikában is járt. Az 1866-iki porosz hadjárat alatt magyar legio alakulván, ebben Klapka szárnysegéde lett. A legio feloszlása után Párisba utazott és csak 1867-ben tért vissza Magyarországra. 1868-ban megnősült, nőül vevén Degenfeld Emma grófnőt, gróf Degenfeld Imre leányát. 1878-tól 1884-ig tagja volt a Képzőművészeti Társaság elnöke, a Kisbirtokosok Földhitelintézetének pedig alelnöke volt és az Adria Tengerhajózási Társulat igazgatóságában egy ideig elnök volt, a főrendiháznak sok évig tagja volt, majd az utóbbi időben elnöke volt és attól gyengélkedő egészsége miatt 1900. évben mondott le. Közgazdasági tevékenységének azonban legfontosabb részét képezte a magyarországi vízszabályozások körül tett működése. Elnöke volt a Tisza, Maros, Körös Armentesítő Társulatnak, továbbá a Nyírvíz-szabályozásnak és legutóbb az Ecsedi Láp Leccsapoló és Szamosbalparti Armentesítő Társulatnak, mely munkáltnál az ő erélye és fáradhatatlan munkásságának eredménye, hogy mintegy 80.000 hold, eddig hasznavehetetlen lápos terület lett meghódítva a mezőgazdaságnak.

Gróf Károlyi Tibor 1843 szeptember 26-án született Pozsonyban, mint György gróf negyedik fia. 1863-ban mint 20 éves ifjú nagy külföldi utra indult, beutazta Spanyolországot és Afrikában is járt. Az 1866-iki porosz hadjárat alatt magyar legio alakulván, ebben Klapka szárnysegéde lett. A legio feloszlása után Párisba utazott és csak 1867-ben tért vissza Magyarországra. 1868-ban megnősült, nőül vevén Degenfeld Emma grófnőt, gróf Degenfeld Imre leányát. 1878-tól 1884-ig tagja volt a Képzőművészeti Társaság elnöke, a Kisbirtokosok Földhitelintézetének pedig alelnöke volt és az Adria Tengerhajózási Társulat igazgatóságában egy ideig elnök volt, a főrendiháznak sok évig tagja volt, majd az utóbbi időben elnöke volt és attól gyengélkedő egészsége miatt 1900. évben mondott le. Közgazdasági tevékenységének azonban legfontosabb részét képezte a magyarországi vízszabályozások körül tett működése. Elnöke volt a Tisza, Maros, Körös Armentesítő Társulatnak, továbbá a Nyírvíz-szabályozásnak és legutóbb az Ecsedi Láp Leccsapoló és Szamosbalparti Armentesítő Társulatnak, mely munkáltnál az ő erélye és fáradhatatlan munkásságának eredménye, hogy mintegy 80.000 hold, eddig hasznavehetetlen lápos terület lett meghódítva a mezőgazdaságnak.

Gróf Károlyi Tibor 1843 szeptember 26-án született Pozsonyban, mint György gróf negyedik fia. 1863-ban mint 20 éves ifjú nagy külföldi utra indult, beutazta Spanyolországot és Afrikában is járt. Az 1866-iki porosz hadjárat alatt magyar legio alakulván, ebben Klapka szárnysegéde lett. A legio feloszlása után Párisba utazott és csak 1867-ben tért vissza Magyarországra. 1868-ban megnősült, nőül vevén Degenfeld Emma grófnőt, gróf Degenfeld Imre leányát. 1878-tól 1884-ig tagja volt a Képzőművészeti Társaság elnöke, a Kisbirtokosok Földhitelintézetének pedig alelnöke volt és az Adria Tengerhajózási Társulat igazgatóságában egy ideig elnök volt, a főrendiháznak sok évig tagja volt, majd az utóbbi időben elnöke volt és attól gyengélkedő egészsége miatt 1900. évben mondott le. Közgazdasági tevékenységének azonban legfontosabb részét képezte a magyarországi vízszabályozások körül tett működése. Elnöke volt a Tisza, Maros, Körös Armentesítő Társulatnak, továbbá a Nyírvíz-szabályozásnak és legutóbb az Ecsedi Láp Leccsapoló és Szamosbalparti Armentesítő Társulatnak, mely munkáltnál az ő erélye és fáradhatatlan munkásságának eredménye, hogy mintegy 80.000 hold, eddig hasznavehetetlen lápos terület lett meghódítva a mezőgazdaságnak.

INNEN-ONNAN.

A dohánycsempész.

Apró emberke ballagott be peckes léptekkel a kihágási bíró szobájába. A pruszlián alma nagyságu ezüst-pitykéket sítogtek. Egyébként ő Szeged környékének a leghíresebb dohánycsempésze. Híre messze vidéken ismeretes s mióta a finác egzisztál és ő él, még egy napig nem voltak jó barátságban. A hőrtönt is ismeri alaposan. Egymás után kilencszer állt benne dohánycsempészetért.

— Készen van már az erkölcsi bizonyítványom?
— Kérdi mosolygós képpel.
— Készen van.
— Irást nem tudok, mondja, kérem, beleírták, hogy én kilencszer voltam becsukva?
— Bele azt.
— Jézusom, atyám! — kiáltja rémült ábrázattal — akkor nem használhatom. Akkor ez nem is erkölcsi bizonyítvány.
— Az ez, Miska bácsi.
— Hogy szól hát, tessék elolvasni.
Elolvassák neki, felragyog az arca. Mindössze ez van benne, hogy kilenc ízben büntették dohányjövédéki kihágás miatt.
— De hisz' ez nagyszerű! Dohányjövédéki kihágás! — milyen szépen hangzik. Kapitány ur, én erre, mint magyar ember büszke vagyok. Nem is igazi hazafi, aki nem követ el dohányjövédéki kihágást. En kilenc ízben követtem el, uram!
Felágaskodik, a mellére üt és aztán olyan büszke léptekkel távozik, mint valami hadvezér a csatanyeres teréről. Jobbra-balra lesújtó pillantást vet azokra, akiket még egyszer sem csuktak be szüzdohány miatt. Az ajtóban megegyeszer ismétli:
— Dohányjövédéki kihágás!

Katonagyónás.

Általános az a balhiedelem, hogy a katonaságnál nem ápolják a vallásos érzelmeket. Hát ez nem áll, mert a katonák ugyiszólván minden vasárnapon és ünnepen misét hallgatnak s évenként egyszer gyónnak is, ilyenkor husvét táján. Nincs benne a reglamába, hogy muszáj minden infanteristának meggyónni, csak úgy adják ki napiparancsban!

— Aki elmegy gyónni, az nem rukkol ki.
Persze, hogy a legtöbb inkább elmegy gyónni, semhogy a borjut és a Mannlichert vigye egész délelőtt.

Odalép egy baka a gyónó székhez. A lelkipásztor keneteljes hangon kérdezi tőle:

— Mikor gyóntál utoljára édes fiam?
A zöldtűlű bámul egy darabig, majd ismételt kérdésre kitor belőle az őszinte igazság.

— Még nem gyóntam sohasé.

— Ejnye, ejnye fiam — dorgálja a lelkiatya — hát ilyen hitetlen ember vagy te? Nem szép dolog ám ez, tudod-e, hogy nagyon nagy bünt követ el, aki nem gyónik. Hát most miért jöttél el?

— Mert ha nem jövök el, ki kellett volna rukkolnom.

NAPIHIREK.

Budapest, április 6.

— (Időjárás.) Az északi depresszió megerősödve, a maximumot Spanyolországra szorította. Európában az idő enyhe, változóan felhős és különösen Németországban meg szeles volt.

Hazánkban az utolsó 24 órában is számos helyen esett az eső, amelynek mennyisége azonban csak néhány millimétert tett. Az éjjeli hőmérséklet főleg az Alföldön volt alacsony, ahol ma reggel köd és dér volt.

Jóslat:

Lényegtelen hőváltozással változókéony idő várható, helyenként, főleg Eszakon esővel.

Hőmérséklet: + 10 C. fok.

— (Királyunk látogatása a svéd királynál.) Királyunk látogatásáról a következőket jelentik Abbáziából: Tegnap délelőtt tizenegy órakor a király lement a Jeanette-villába a svéd királyi pár látogatására. Itt félóra hosszáig maradt. Üdvözölte Zsófia királynét, aki olyan beteg, hogy széken hordozzák. Innen az Amália-villába ment a luxemburgi nagyhercegi párhoz. E látogatás után az Angiolina-villába ment Mária Jozefa főhercegnő látogatására. Innen visszatért szállására és egy órakor ismét Mária Jozefa főhercegnőhöz ment villásreggelire. Két órakor a király egyedül visszatért szállására, ahonnan azután Paar gróf főhadsegéddel kocsin Fiuméba hajtatott. Fiuméből negyedöt után érkezett vissza és hat órakor a Jeanette-villába ment ebédre. Az ebéden nyolcan vettek részt: Ferenc József király, Oszkár király, Adelaide luxemburgi nagyhercegné, Zsófia királyné, Mária Jozefa és Klotild főhercegnő. Az asztal egyik végén Erzsébet főhercegné, a másik végén Mária Jozefa fia: Károly Ferenc főherceg.

A Jeanette-villában adott ebéd menüje a következő volt:

Les œufs de vanneau,
Le consommé clair,
Les fruits au bleu,
Le boeuf braisé.

Le Chauffroix de Volaille.
Les Becasses roti
Salade.
Les Asperges en branches,
Le Gâteau Noisette.
Compote.
L'ananas á la Glace.
Fruits et Desserts.
Café nor.

Italok:

Vöslauer Goldeck Cabinet.
Port très vieux.
Chateau Margaux 1878.
Pommery und Greno.
G. H. Mumm.

Az ételeket és italokat a rendes szokástól eltérőleg nem hozták ezúttal Bécsből, hanem az ételeket mind a Jeanette-villa konyhája készítette, az láta el a királyi lakomát. A fejedelmi szervizet is a Jeanette-villa adta.

Ebéd után a király kocsiba ült, hogy megnéze a kivilágított Abbáziát. A kivilágítás pompás látvány volt. Fiuméből Abbáziába rendelték a *magyarhorvát* tengerhajós-társaság szabad hajóit, ott volt az *Adria* egy gözöse, egy *Lloyd*-gözös és több hadihajó, összesen tizenkét hajó. Ezek mind fényesen ki voltak világítva és kívülük egész sereg kis bárka, lámpiónnal díszítve, uszált a vizen. A házak ablakaiban gyertyák égtek. A Stefánia-szállóval szemben tüzijátékokat rendeztek. A király a kivilágítás megtekintése után utnak indult. Kilenc órakor a király Matuglieba érkezett, a járási kapitány bucsujelentkezését fogadta, azután külön udvari vonaton visszautazott Bécsbe. A király *Vranget* gróf svéd udvarnagynak a Ferenc József-rend nagykeresztjét adta. — Fiuméből jelentik: Mivel *József* főherceg gyöngékedése miatt nem mehetett át Abbáziába, a király elhatározta, hogy meglátogatja Fiumében a főherceget. A király ez elhatározása nagyot változtatott az abbáziai látogatás előre megállapított programján. Délután terjedt el a hír, hogy délután idején a király. Rögtön disztizeni kezdtek a várost, föllobogózták a vasúti állomást, a hajókat és házakat. Abbáziából Fiume határáig *Manussi* kerületi kapitány kocsija vezette a király kocsiját. A határon bár *Rosner* Ervin kormányzó és dr. *Vio* podeszta vette át a vezetést. A kormányzó a magyar állam nevében, a podeszta a város nevében üdvözölte. Végig az egész uton nagy tömeg állott sorfalat és lelkesülten üdvözölte a királyt, aki *József* főherceg palotájához hajtatott. Az előcsarnokban *József* főherceg, *Klotild* és *Erzsébet* főhercegnők fogadták. A körülbelül husz percig tartott látogatás után, mielőtt kocsiba szállt volna, megszólításával tüntette ki a kormányzót és a polgármestert, kik azután ismét a város határáig kísérték. A minden előkészület nélkül való fényes fogadás és a megnyilatkozott igaz lelkesedés láthatólag nagyon jól esett a királynak.

Bécsből táviratozzák: O felsége ma délelőtt fél 10 órakor Abbáziából ideérkezett és Schönbrunnba hajtatott.

— (Udvari és személyi hírek.) Abbáziából jelentik: *Mária Jozefa* főhercegnő ma reggel Lussin Granden át Raguzába utazott. *Károly* és *Miksa* főhercegek visszatértek Bécsbe. — Római távirat jelenti: *Vilma* németalföldi királyné férjével ma reggel ideérkezett és negyedórás tartózkodás után folytatta útját Nápoly felé.

— (Kinevezések a miniszteriumban.) A király *Horváth* Emil és dr. *Némethy* Károly miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott osztálytanácsosokat miniszteri tanácsosokká, továbbá dr. *Hartl* Sándor osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt osztálytanácsossá kinevezte.

— (A spanyol király Barcelónában.) *Alfonz* spanyol király tegnap Madridból Barcelónába utazott. A kormány szigorú intézkedéseket tett, hogy az anarkistákat szemmel tartásuk. A republikánus párt azzal tüntet a király megérkezésekor, hogy 52 meetinget rendez a városban, amelyeken 150 szónok fog beszélni.

— (Kitüntetett nagybirtokos.) A király *Jenovay* Imre szerbritebei nagybirtokosnak, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, a tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— (A hercegprimás körlevele.) *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás ma becsátotta ki VII. számú körlevelét, mely személyi változásokkal kezdődik. Ezután közli a belügyminiszternek a Családi Értesítők tárgyában kiadott rendeletét, majd a *Lackenbacher*-féle bibliai pályázat föltételeit. Végül könyvajánlások fejezik be a körlevelet.

— (Vilmos császár utja.) Palermóból jelentik: *Vilmos* császár a *Hohenzollern* jachton tegnap délután félöt órakor ideérkezett. A nagyszámu közönség, amely a kikötőt egészen megtöltötte, lelkesen fogadta a császárt. A *Partenope* hadihajó és az erődök üdvözlő lövéseket adtak.

— (Egy millió alapítvány.) *Winkler* József püspök áldozásának 60-ik évfordulója alkalmából Nagyváradon hétfőn tartotta meg gyémántmiséjét. Az ünnepélyes évfordulón levelet intézett *Szmrecsányi* püspökhöz, amelyben 100 000 koronás alapítványt tett s ebből 60 000 koronát egy Nagyváradon ujonnan felállítandó fiu-tanítóképezde, 10 000 koronát a szilágy-somlyói apácázárdára, 10 000 koronát a tasnádi templom felépítésére, 5000 koronát a berettyó-ujfalusi plebánia felállítására, 10 000 koronát egy esetleg Debrecenben felállítandó második, avagy Sámsonban felállítandó plebániára szánt. Ezzel a 100 000 koronával együtt kerek egy millióra ruha a nemesszövület főpap eddig tett alapítványai. *Winkler* már 44 éve kanonok és 1899 óta Nagyvárad diszpolgára.

Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter *Winkler* József nagyváradai fölszentelt püspök gyémántmiséje alkalmából a következő táviratot intézte a jubilánshoz:

Méltóságos és föltisztelendő *Winkler* József felszentelt püspök nagyprepost urnak Nagyvárad.

Méltóságod gyémántmiséje a legnemesebb emberi, hazafiai és főpapi erények zajtalan gyakorlásában befutott érdemudus pályá emléknepja, melyen áldást mondanak mindazok, kik kezeinek jótékonyágát érezték.

E napon őszinte tisztelete kifejezésével küldi legmelegebb szerencsekívánatait Méltóságodnak

Berzeviczy Albert.

— (Schönburg-Waldenburg herceg áttérése.) Drezdából táviratozzák, hogy *Schönburg-Waldenburg* herceg áttérése az evangélikus hitre nagy fel-tűnést kelt. A herceg annak idején azért hagyta el őseinek hitét, hogy *Alice* Bourbon hercegnőt, a spanyol trónkövetelő leányát nőül vehesse s attól fogva szülei meghasonlottak a herceggel. Elváltása után ki akar békülni családjával s ehhez az az első feltétel, hogy visszatérjen az evangélikus egyház kötelékébe.

— (Bérmálás a fővárosban.) A hercegprimás rendeletéből a jövő hónap folyamán bérmálás lesz a fővárosban. A szerzetesi templomokban és a plébánia-templomokban a gyöngékedő *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás képviseletében dr. *Kohl* Medárd püspök végzi a bérmálást. A jelentkezésre a plébánosok közelebb hívják fel a szülőket és növendékeket.

— (A spanyol exkirályné nagybeteg.) Madridi távirat hozza hírt, hogy *Isabella* exkirályné súlyosan megbetegedett és tekintettel magas korára — az exkirályné 74 éves — az orvosok aggódnak életéért.

— (Földrengés.) Az április 4-iki földrengés az egész Balkánon s Magyarország déli részein végig vonult, s a budapesti magyar királyi földtani intézetben levő obszervatóriuma, az ógyallai m. kir. meteorológiai intézet obszervatóriuma is megfigyelte. A földrengés, mely délkeletől jött, egyike volt a legnagyobb földrengéseknek, melyet a készülékek felállításuk óta mutattak. Az első rengés 11 óra 5 perckor vette kezdetét s már 11 óra 8 perckor a maximumot érte el 7 cm. kilengéssel. A második, még erősebb lökés 11 óra 28 perckor kezdődött s rendkívüli gyorsasággal 11 óra 49 percig tartott: a készülék kilengése 9 centiméter volt. Az inga teljes nyugalomba 1 óra 50 perckor jött, amely nyugalom után egy órára, 10 percig tartó gyenge utórengés volt észlelhető.

— A mai napon a következőket jelentik a délmagyarországi földrengésekről: A temesvári meteorológiai és seismológiai observatorium földrengés-jelző műszerei is jelentékeny földrengésről adtak jelzéseket. Az idén, rövid 32 napi időközben, ez volt immár a 3-dik jelentékeny földrengés, melyet Temesvárott észleltek. Az első február 29-én délután 5 óra 5 perckor, a második március 12-én délelőtt 11 óra

55 perckor s a harmadik tegnapelőtt délelőtt 11 óra 3 perckor és 11 óra 26 perckor. A február 29-iki földrengés lökései határozottan versikálisak, azaz alulról felfelé irányuak voltak, a március 12-iki és a tegnapi (ápr. 4.) ellenben tisztán megállapítható, déli délkeleti irányból jövő hullámszerű földrengés volt. A tegnapi földrengésnek semmi előzményei sem voltak és két részletben folyt le. 11:3-kor volt az első rengés, mely rövid, közvetlen egymásután következé 2 lökésből állott. A *Rossey*-féle avisatora riasztójelet adott, a függőlámpák lengésnek indultak, az ablakok megzördültek stb. 11 óra 26 perckor volt a második rengés, mely az elsőnél sokkal erősebb volt, mintegy 3 másodpercig tartott, déli-délkeletől jött és jól kivehetően hullámos volt. A földrengés-jelző műszerek ismét erőlyes működésbe jöttek s mindazon tünemények észlelhetők voltak, melyek az első rengést kísérték, csakhogy sokkal fokozottabb mértékben. Ezt a rengést már nagyon sokan, ülő és álló helyzetben levő személyek, de még járókelők is jól megéreztek. Föltűnő és jellemzőnek látszik ezen földrengésre azon jelenség, hogy sokan rosszul lettek, elszedültek és hányásingerl kaptak.

— Orsováról írják, hogy ott tegnap fél 12 óra táján olyan erős volt a földrengés, hogy több ember az utcán rosszul lett és összeesett. Több ház falai megpedeztek és két kémény bedőlt. A kár jelentékeny.

— Pancsováról és Versecről is erős földrengést jelentenek, mely az ajtókat megrázta és földalatti zúgás volt hallható. A földrengésnek áldozatai is vannak. Mint Szalonikiból jelentik, az ottani szerb iskola fala beomlott, egy tanuló meghalt s ketten súlyosan megsebesültek. Több ház beomlott. A lökések 8—12 másodpercig tartottak.

— (A vasutasok mozgalma.) A vasuti tisztviselők és alkalmazottak mozgalma még mindig nagy hullámokat vet s bár május 1-éig semmi-féle komolyabb esemény nem történhetik, a vasutasok el vannak készülve minden eshetőségre. A helyzet most az, hogy a vasutasok a legutóbbi események hatása alatt — mely veszedelmesen hasonlít az egyszerű felültetéshez — most már el vannak szánva mindenre. A fizetésrendezés dolgában tett kormánynyilatkozatok között legújabb *Ludwich* Gyulának *Stelcsek* Frigyeshez intézett levele, melyben kijelenti, hogy a fizetésrendezés kérdése az érdektel miniszterek közt véglegesen és igen méltányos alapon elhatározottat. Ujságnak ez már nem újság, de szükségesnek tartjuk — kötelező voltára való tekintettel — leszegezni. A tisztviselők szervezkedése pedig folyik tovább s csak akkor ér véget, ha a kormány s a törvényhozás a vasuti alkalmazottak fizetésrendezését komolyan és sürgősen elhatározza.

Egy reggeli lap értesülései szerint a legújabb fizetésrendezési tervzet nem valami megnyugtató. Eszerint: a VI. rangfokozatban 200 koronás fizetésemelés (1400, 1600 és 1800 korona) lesz, két évi várakozási idővel és az V. rangfokozatban 300 koronás javítás (2000, 2300 és 2600 korona) lesz, három évi várakozási idővel és a IV. rangfokozatban 400 koronát tesz ki az emelkedés (2800, 3000 és 3200 korona) három évi várakozási idővel. Főbb vonásaiban ezek fogják képezni a fizetésrendezés alapját. Az 1903. évi költségvetésbe felvett 1,600,000 koronát segély címén a következőképpen osztanák föl:

6000	hivatalnok	100	koronával	=	600.000	korona.
10000	"	50	"	=	500.000	"
20000	"	25	"	=	500.000	"

Ez a fizetésrendezés nem áll összhangban a memorandumokban hangoztatott követelésekkel és mint-hogy a törvényjavaslat a szolgálati pragmatikát nem állapítja meg, a Szövetség alakításáról sem szól, a vasutasok kívánságai nem nyerneek kielégítést.

— (Elnökválasztás az Egyetemi Körben.) A *Fürster* Lajos lemondásával megüresedett egyetemi kör elnöki tisztségére a hó 16-án, szombaton tartja meg a választmány a választást. Az elnökségre két komoly jelöltje van az újuságnak: *Rudnay* Lajos, *Rudnay* Béla főkapitány fia és *Meiha* Tibor, az újuság egyik vezére.

— (Kanyaró és vörheny.) Kőrmöcbányáról jelenté tudósítónk: Kőrmöcbányán mintegy három hét előtt kanyaró mutatkozott, amely az utóbbi napokban járványos jellegű öltött és a tanuló ifjúság között rohamosan terjed. A hatóság már intézkedett az elemi iskoláknak két hétre való bezáratása iránt. Néhány vörheny megbetegedés is fordult elő. Eddig egy IV. osztályú reáliskolai tanuló lett a járvány áldozata.

— (Elfogott millió sikkasztó.) Párisból táviratozzák: A rendőrség letartóztatott egy Siebenzahl nevű ötvennégy éves osztrák alattvalót, aki a newyorki Excelsior-gyártól 666.000 dollárt elsikkasztott és Európába szökött. A sikkasztónál mindössze négyszáz frankot találtak, de azt hiszik, hogy a pénz valahol elrejtette.

— (A vízműnek megvizsgálása.) Ma délután történt meg a káposztásmegyeri vízműnek megvizsgálása, abból a szempontból, hogy vajon az új vízvezetési részlet bekapcsolásakor föltétlenül szükséges-e a fővárosba vezető csöveket elzárni, vagy sem s hogy miként lehet a vízhányóból származó bajt lehetőleg rövid időre szorítani és enyhíteni. A szemlén ott voltak: Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, a fővárosi bizottsági tagok közül többen, továbbá a meghívott szakértők Wartha Vince, Czizler Győző, Kovács Bestyén Endre, Bánky Donát műegyetemi tanárok és Bugsic György mérnök. Ott volt több tanácsos és a rendőrség részéről Rudnay Béla főkapitány és Boda Dezső kapitány.

A megérkezés után, ami villamoskocsikon történt, rögtön hozzáálltak a vezeték megsemmisítéséhez s a polgármester azonnal meghallgatta a szakértők nézetét. A szakértők egyhangulag amellett nyilatkoztak, hogy a vízvezetési igazgatóság részéről megállapított tervek elfogadhatók, helyesek s a jelen körülmények között egyébre gondolni sem lehet. A közönség megnyugtatására szolgálhat, hogy két nappal tovább a szünet nem tarthat s a víztől elzárt részekben ez idő alatt is 50—50 liter víz fog jutni egy-egy lakosra. Igaz, hogy ez a víz kissé rozsdás színű lesz, de amint Wartha Vince, a vegytan tanára kifejtette, ez legkevésbé sem ártalmas az egészségre. Két nap alatt okvetlenül befejezik a munkát. A bizottság általában megnyugvással vette tudomásul, hogy a főváros szakközvegyei részéről megállapított tervek — az adott viszonyok között — teljesen megfelelnek a követelményeknek s hogy ezeknek a keresztülvitele aránylag kevés bajt fog okozni.

— (A miniszteri tanácsos tolvajai.) Mándy Lajos nyugalmazott miniszteri tanácsos a múlt hónap 22-én Bécsbe utazott. Pozsonynál kiment a vonat lojósójára, ahol egy ismerősét várta. Egyszerre két uriasan öltözött férfi szállott fel a vonatra, akik nagy robajjal, taszigálva, tolokodva fogták közre Mándyt, az egyik a miniszteri tanácsos lábára is lépett, úgy, hogy a tanácsos rendre utasította a tolokodókat, akik azonban a vonat másik oldalán sietve lezártak. Mándynak gyanússá lett az idegenek viselkedése, zsebébe nyúlt és megdöbbenve konstata, hogy a pénztárcája, amelyben 2170 korona volt, eltűnt. Egy ismerősével üldözöbe vette a két idegent, akik elfutottak. Az egyikre azonban rátaláltak az állomás vendéglőjében, de ez sértődötten utasította vissza a vádat. Ebben a percben a vonat indulását jelezték, a miniszteri tanácsos nem akarván lekésni, otthagya a tolvajt. Néhány nappal ezelőtt két detektív a Rottenbiller-utcában elfogta Flaszter Hermann 25 éves és Kohn Ignác Odön 23 éves zsebtolvajokat, akikben a szembesítésnél Mándy határozottan felismerte azt a két embert, akik Pozsonyban közrefogták és taszigálták. Kohnnál aranyórát, láncot, két arany gyűrűt és 150 koronát, Flaszternél egy 20 márkás aranyat és 80 koronát találtak. Letartóztatta a rendőrség Kohn kedvesét is: Fischer Margit 23 éves kávéházi pénztárosnő, akinél 616 korona készpénz és 3 darab zálogjegyet találtak. Valószínű, hogy ez a pénz Mándy. Flaszter és Kohn az utazó zsebtolvajok veszedelmes fajtájából valók. Nagy eleganciával öltözködtek és jó modorukkal gyanútlanul utazgattak. Főleg Budapest és Bécs között működtek és valószínű, hogy több nagyobb zsebtolvajlás bizonnyul rájuk. A büntetésük volt Fischer Margit, aki a kaszírnök között is nagy feltűnést keltett ragyogó ékszereivel. A tolvajszóveket átadták az ügyészségnek.

— (Az osztályorsjáték) mai húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

15.000 koronát nyert: 55930.
10.000 koronát nyertek: 13658 17482.
5000 koronát nyertek: 7481 33638 38638 64159 78738 80462 94796.

2000 koronát nyertek: 37 447 8336 8493 13008 32554 49164 50353 54114 55446 56176 56661 58096 69311 72808 78123 79015 79176 96152 99382 102858 105162 108369 108462.

1000 koronát nyertek: 2241 3406 3496 4166 7884 8243 9030 12307 15249 19933 24582 26843 28061 29950 30958 31438 34193 36521 38240 38927 36015 39085 39597 42590 45400 47031 49888 50040 50152 50275 52900 53199 56043 56817 59453 59749 60528 63842 65681 67129 80749 83770 85067 85944 86404 88921 93543 99757 102109 103457 104798 107151 108962.

500 koronát nyertek: 1467 6200 7022 11331 13223 14729 17486 18590 19951 20062 20938 21512 22206 22725 24338 32176 33104 34231 35600 37189 38387 39169 41664 43374 44711 48586 50231 50362 51511 52623 54000 54304 55209 56813 57620 59638 61382 64567 62360 62460 64159 68404 68885 71620 72714 72791 74591 75263 76114 76396 76435 76685 78769 79825 80171 84200 84839 86181 86816 87416 88871 90511 90575 91200 92762 94796 97016 100377 101781 108619 108663.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek. Vásároljon osztályorsjegyet Lukács Vilmos bankházában Budapest, V., Fűrdő-utca 10.

— (Tehervonatok összeütközése.) Ma hajnalban a rákosi rendezőpályaudvaron két tehervonat összeütközött. Az összeütközés alkalmával egy államasuti lakatos megsebesült. A karambol hajnali négy óra körül történt. Az 562. számú tehervonat, amely Szolnok felé ment, a hibás váltóállítás folytán egy vágányra került a Hatvan felől robogó 241. számú tehervonattal. A két vonat mozdonyvezetője későn vette észre, hogy egy vágányon robognak egymás felé és így az összeütközés megtörtént. Hat kocsi összetört, a mozdonyok is megsérültek. Az egyik kocsiból az erős összeütközés folytán kibukott Csutak János 25 éves magyar államasuti lakatos, akinek a jobb karja eltört. A mentők a Rókus-kórházba szállították. A forgalmat most átszállással bonyolítják le. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy megállapítsa, ki felelős az összeütközésért.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Nemzeti Színház Farkas-Raskó-díja. Ma szavaztak a Nemzeti Színház tagjai az ez évre szóló Farkas-Raskó-díj odaítélés tárgyában. A tagok választása egyhangulag Paulay Erzsire esett, kibem nemcsak Paulay Éde unokáját, hanem az eddigi működése után nagy tehetségnek bizonyult fiatal művésznőt tüntették ki. A díj ünnepies átadása holnap este lesz az előadás előtt.

* A Népszínház drámabíráói. Vidor Pál, mint értesülünk, a Népszínházhoz benyújtandó eredeti darabok bírálására drámabíráló-bizottságot szervez. A bizottság tagjaiul Keszler Józsefet, Hellai Jenőt és Béla Henriket kéri fel az igazgatón. A külföldi darabok olvasására, részben fordítására — mint már megírtuk — Bálint Dezsőt szerződtette a Népszínház igazgatója.

* Vendégszereplések a Népszínházban. E héten három vendégjáték lesz a Népszínházban, mindhárom vasárnap. Délután «A piros bugyellaris» Zsófi szerepét eljátszsa H. Léoni Berta, Mencike szerepében pedig Marthényi Melánie fog bemutatkozni. Az esti előadásban Polgár Károly játssza el Gáspár apót «A kornevillei harangok»-ban.

* A Modern festőknek immár a 3-dik füzeté is megjelent. A Franklin Társulatnak ez a jeles válogatott füzetéről-füzetére több hívet fog toborozni s mindnagyobb lesz máholnap azoknak a száma, akik a festészeti remekműveket eredeti színeikben kívánják látni és élvezni s nem érik be a puszta lenyomatokkal, amelyek, bármilyen jeles kivitelűek legyenek is különben, sohasem adhatják vissza az eredetinek hatását. A sort ezutal is egy hazai művészünk, László Fülöp nyitja meg, kinek remek női arcképe (Hubayné Czibrián Róza grófnő) ugyancsak távol áll a konvencionális képmás-sablontól. A magyar mester mellett még öt külföldi műremeknek a reprodukciója tölti ki a füzetet. Köztük Jenő svéd hercege «Felhők» c. természetjellemezése. A Verescsagin öreg «Orosz parasztasszony»-a erőteljes realizmusával egyaránt megragadó művészi tanulmány. Az erre következő hollandi «Nehusys» Albertnek «Az ablakban» feliratu idillje viszont arra tanít meg, hogy milyen nagyszerű hatásokot lehet kihozni egy homályos parasztszoba ablakában ülő kopott ruhás (és még csak nem is szép) parasztasszonyból, meg az élében szundikáló törős kartonruhás gyermekéből.

Roll Alfréd «Művészpára»-ja el van árasztva azzal a benső varázssal s mely ezt a kettős arcképet rendkívül bájosá teszi. A füzetet Klinger Maxnak színes «Bethoven»-szobra rekeszti be, amelynek eredetije a lipcei városi muzeumban áll. A «Modern Festők» egész kötete 12 ilyen füzetből fog állani, mindenik füzet 6—6, összesen tehát 72 képpel. Az ára 30 korona. Minden hazai könyvkereskedésben megtekinthető és kapható.

SPORT.

Alagi futtatások.

— Tavaszi meeting. — Hetedik nap. —

— Saját tudósítónktól. —

Alag, apr. 6.

A horusnak ígérkező nap derűsre változott s így kellemes a künntartózkodás. A jó program nagy közönséget vonzott ismét Alagra, úgy, hogy a nagy tribünön ma is csaknem ugyanannyian vannak, mint tegnapelőtt.

A versenyek érdekesekek s lapunk zártáig az eredmények a következők voltak:

I. Cserhádi handicap. Díj 1200 korona. Táv. 1800 méter. Mr. Albert Wood Orne-ja (lov. Krause) első, Csellövő második, Fulvia harmadik. Tot. 10:45. Helyre 50:98 és 104.

II. Eladók verseny. Díj 1000 korona. Táv. 1200 méter. Jankovich B. Gy. Hamar-ja (lov. gróf Esterházy) első, Szemes második, Elegie harmadik. Futottak még: Susárló, Indiana, Parnassus, Robber. Tot. 10:26. Helyre 50:50, 224 és 108.

III. Katonatiszti gátverseny. Díj 1500 korona és tiszteletdíj a győztes lovasának. Táv. 2400 méter. Supp T. főhadnagy Piszlicsár-ja (lov. Klack főhadnagy) első, Pauszowka második, Perkal harmadik. Futott még: Frag' nicht, Mormglen, Biztos, Marodeur, Fortune, Adrienne II., Villemer és Erc. Biztos második lett, de verseny után lebukott, nem mázálhatta meg magát s így diszkvalifikáltak. Totalizátor lapunk zártakor még nem volt.

— Nyolcadik nap. —

Holnap futják a Katonatiszti akadályverseny-handicapot, amelyben nézetünk szerint Diving Bell, Joconde és a Benischko lovak indulhatnak legtovább kilátással.

I. Alb. Wood istálló—Göta el—Zangen ist.

II. Angolna—France—Sipircz.

III. Diving Bell—Joconde—Benischko ist.

IV. Morpurgo ist.—Ornament—Páfrány.

VI. Angolna—Csiriz—Girr Garr.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Nagy Ákos ügye a Kurián. Ma délelőtt kezdte meg a kir. Kuria annak a nagyszabású országszerte feltűnést keltett ügynek tárgyalását, amely a «Kadarkuti nábob hamis végrendelete» címen már öt éve foglalkoztatja a bíróságokat.

A szenzációs bűnpör előzményei a következőkben foglalhatók össze: Nagy Márton somogy megyei többszörös milliomas 1899. május 26-án reggel 7 óra előtt halt meg. A halál hírére Nagy Ákos mindjárt átment nagybátyja tanyájára s magával vitt mintegy nyolc tanut, kik előtt eljátszott egy végrendekezést. A halottas szobát lefüggönyöztette s telemelve a halottat ülőhelyzetbe, a már halott Nagy Márton helyett elmondott egy szóbeli végrendeletet, amelyet később írásba is foglaltatott s a megjelentekkel aláíratott. Nagy Ákos ezután beutazott nagybátyja pécsi házához s ott magához vette Nagy Márton tulajdonát képezett 265.492 koronás takarékpénztári könyvet, valamint 234.000 korona értékű értékpapirokat. Ezek miatt azután egy hosszú vizsgálat s nagy herce-hurca keletkezett. A végrendekezést megtámadta Nagy Márton egyéb rokonsága és a delegált pestvidéki törvényszék Nagy Ákost hamis tanúzásra való rábírás végett és lopás miatt egy évi börtönrre és 100 korona pénzbüntetésre, Póré János kocsist pedig hamis tanúzás vétsége miatt három havi fogházra ítélte. A többi vádlottakat ellenben felmentette. A kir. ítélőtábla mind a két elítelt vádlottat felmentette az összes vádak alól, ami ellen a fűgyézség semmisségi panaszt nyújtott be a kir. Kuriához. A kir. Kuria I. büntetőtanácsa Kelemen Mór elnöklete és Dagáriu Tamás bíró előadásában ma foglalkozott a semmisségi panaszokkal. Délig a vizsgálati iratok és ítéletek kerültek felolvasásra. Szünet után dr. Baumgarten Izidor koronagyézséghelyettes tartotta meg nagyszabású vádbeszédét. Itéletet valószínűleg csak holnap hoznak.

= A dédesi mandátum. A dédesi választókerületben múlt év december 9-ikén időközi választás volt, amelynek során heves küzdelem folyt **Serényi Béla** gróf kereskedelemügyi államtitkár és **Hebrony József** sajtószentpéteri ügyvéd között, aki függetlenségi programmal lépett föl. A választásnak az volt az eredménye, hogy Serényi gróf 823, Hebrony dr. pedig 818 szavazatot kapott, az államtitkár tehát öt szavazattöbbséggel nyerte el a mandátumot. A függetlenségi párt a dolog illetően elintézésébe nem nyugodott bele s a választás ellen kérvényt adott be a Kuriához, amelynek első választási tanácsa ma másodízben foglalkozott a petícióval s kihirdette a Kuria ama végzését, hogy az alaki kifogások, mint alaptalanok, elutasítatnak. Ennek következtében rátertek a kérvény érdemleges tárgyalására.

Eröss Samu dr., a petícionálók meghatalmazottja, ismertette azokat az okokat, amelyek alapján a választás megsemmisítését kéri. Kijelenti, hogy a szavazás alapjául oly névjegyzék szolgált, amely érvénytelen volt. A visszautasított szavazatokról egyáltalán nem vezettek jegyzéket, ami szintén törvényellenes. A hivatalos presszió sem maradt tétlenül. Vay Elemér báró főispán rendeletileg utasította a főszolgabírákat, községi jegyzőket és bírákat, hogy Serényire szavazzanak. Lakomákban sem volt hiány a választás előtt. Maga Serényi gróf a választókat az ózdi vasgár vendéglőjében megvendégelte s utána három választót személyesen megvesztegetett 20—20 koronával. Serényi kortesei napokon keresztül rendszeres itatást-ételést és vesztegetést végeztek. Mindezek alapján kéri a választás érvénytelenítését. Utána Ragályi Lajos dr. védő szólalt fel, aki hosszasan cáfolta a petíció állításait, majd Gábor Illés dr. választásvédő csatlakozott védőtársa érveléséhez. Itéletet ma nem hoznak.

NYILTTÉR. *) Vérgyógyítás. Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyelemlí orvostudornak (Hemopatia) rendelő intézete van
Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt.
Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol.
Betegeket intézetben kívül is kezel. — Nehéze betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

A Hangya közgyűlése. A Magyar Gazdaszövetség Központi Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetének közgyűlése április hó 14-én lesz a Köztelken. Elmarad az idén a közgyűléssel egyidejűleg szokásos kongresszus, amelyet a nemzetközi nagygyűléssel tartanak meg.

Tejszövetkezetek szaporítása. A tejszövetkezetek akció kezdete, 1895 óta több, mint 500 tejszövetkezet alakult, amelyek révén a gazdák évente több, mint 10 millió korona új bevételhez jutottak, ennyiért értékesül ugyanis a külföldre kivitt vajmennyiség. A tejszövetkezetek kétségtelen haszna a kormányt azok szaporítására ösztönzi. A beruházási törvényjavaslat 2 millió koronát irányoz elő erre a célra. Ezt az összeget új vajtermelő központok létesítése s az ezzel szoros kapcsolatban levő szövetkezetek terjesztésén kívül sajtotelepek és sajtógyárak felállításának elősegítésére fordítják.

Gazdák a kartellek ellen. A Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület elhatározta, hogy feliratilag kéri a kormányt a gazdaközönségre káros kartellek megszüntetésére, illetve szabályozására.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Készbuza elég jó kínálat és mérsékelt vételkedv mellett ma csendes irányzatú volt. Elkelt ca. 20,000 mm. alig tartott árakon.

Készáru-piac.

Buza:
Tiszavidéki: 100 mm. 79.5 k. 8.55 korona, 550 mm. 80 k. 8.55 korona, 100 mm. 79.5 k. 8.55 korona, 100 mm. 79 k. 8.55 korona, 200 mm. 78.5 k. 8.50 korona, 3900 mm. 78.5 k. 8.45 korona.
Pestmegyevidéki: 200 mm. 78.5 k. 8.30 korona, 100 mm. 78.5 k. 8.30 korona, 100 mm. 79 k. 8.30 korona, 1020 mm. 78 k. 8.17.5 korona.
Vámosgyőri: 1000 mm. 79 k. 8.35 korona.
Hartai: 1470 mm. 77.3 k. 8.27.5 korona.
Mohácsi: 2100 mm. 77.3 k. 8.12.5 korona.
Verbászi: 1600 mm. 77.8 k. 8.27.5 korona.
Adai: 3000 mm. 78.7 k. 8.35 korona.
Bacsalmási: 2600 mm. 75.8 k. 8.20 korona.
Becskereki: 2000 mm. 76.5 k. 8.00 korona.
Kulpini: 1680 mm. 76.5 k. 7.95 korona.
Rozs: 1200 mm. 6.40 korona, 100 mm. 6.32.5 korona, 100 mm. 6.30 korona, 100 mm. 6.27.5 korona, 100 mm. 6.25 korona.
Arpa: 100 mm. 5.55 korona.
Zab: 100 mm. 5.70 korona, 100 mm. 5.65 korona, 100 mm. 5.60 korona, 100 mm. 5.52.5 korona.
Tengeri: 100 mm. 5.22 korona, 500 mm. 5.28.5 korona.

Érték-tőzsde.

Az előtőzsde irányzata szilárd volt ugyan, de a hangulat nyomottnak látszott. Üzlet kevés volt s az Osztrák-Magyar Államvasút részvények kedvezőlen osztalék becsülési hírekre jelentékenyen hanyatlottak. A déli tőzsdén az Államvasút részvények árfolyama javult ugyan valamivel, de az üzlet ekkor sem öltött a délelőttinél nagyobb arányokat.

Az előtőzsdén jegyeztek

Osztrák hitel	648.50	648.25	648.—	—
Magyar hitel	755.25	755.—	754.—	—
Leszámlolóbank	457.50	457.50	—	—
Jelzálogbank részv.	506.—	506.—	506.—	—
Rimamurányi	499.50	489.—	487.50	—
Államvasút	637.—	633.50	633.—	—
Városi villamos	322.—	322.—	322.—	—
Budapesti Közut	570.50	570.50	—	—
Salgótarjáni	—	—	—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	649.25	—	—	—
Magyar hitelrészv.	755.75	—	—	—
Leszámlolóbank	457.50	—	—	—
Jelzálogbank részv.	506.—	—	—	—
Rimamurányi	488.—	—	—	—
Államvasút	634.—	—	—	—
Városi villamos	322.—	—	—	—
Budapesti Közut	570.50	—	—	—
Salgótarjáni	—	—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

A kém.

Irta: Somogyi Lajos. (3)

Mária remegett. Oly bátran jött be hozzá és nem tudta, mit beszéljen. A férjéről is akart kérdezősködni, de nem tudta hogyan fogjon hozzá, meg is akarta kérni, hogy valljon meg mindent, akkor nem lesz baja, de nem merte. Ledniczeinek úgy rémlett, mintha glória övezné Máriát. Ez a jelenség, akit tegnap futólag látott, aki megjelent álmában, mint szabadító angyala, ma ismét előjön e ridge börtönbe. Bearanyozta a sívár vízes falakat az a kis napsugár, amely behatolt, játszadozott fűrtjeivel s kemény fekhelyét selymes ágygyá változtatta, örvendezve ugrott fel.

— Szép kisasszony...

Mária még mindig félt. Most gondolt csak arra, mily borzasztó az, amit ő tejt. A férje miatt jött ide és mégis megesalja a férjét. Ha megtudná, hona!

— En... dadogta... eltévedtem...

A fogoly kissé elmosolyodott.

— Eltévedt ide, a legmélyebb börtönbe?

— Nem tévedtem el, látni akartam, azt hittem nagyon beteg, tegnap kirozták.

— Kiheverem, erős természetű vagyok, de mondja meg a nevét, kiért imádkozhassam utolsó óráimban, ki megszerezte nekem életem legboldogabb perceit...

Mária lesütötte a szemét.

— En, Nádasdy Ferencné vagyok, Thököly Imre huga és azért jöttem, hogy róluk tudakozódjam, talán maga tud valamit...

A fogoly felsóhajtott:

— Ilyen fiatalon!... Nem, azaz, hogy... nem tudok róluk semmit... Asszonyom, a végtelen könyörület vezette hozzám, hogy enyhítse utolsó perceimet. Áldja meg érte az Isten.

Mária a fejét rázta.

— Ki beszél itt a halálról! Mást is kérek ön-től: mentse meg magát.

A fogoly indulatosan ragadta meg Mária kezét.

— Megmentsem magamat, de hogyan?

— Valljon meg mindent.

— Mindent meg valljak! De mit? Különbem sem törődöm én a halállal, amikor átéltem a gyönyörűség perceit. Mert ön oly sok boldogságot hozott ide és annyit hagy itt, amennyi halálomig nekem elég s talán ha tovább élnek, eloszlan az az öröm, mert én szeretem asszonyom! Nem azzal a sóvár, vágyó, bűnös szerelemmel, hanem tiszta érzéssel, mely ha eltölti szívünket, egy tekintet üdvözít s ezért a tekintetért igyekszünk jók lenni, hogy kiérdemeljük szelidségét. Csak azt sajnálom, hogy el nem érhetem, nem érdemelhetem meg ezt a tekintetet.

Mária visszahúzta a kezét.

— Könyörgöm, ne huzza vissza a kezét. Egy halálra váró könyörög...

Nádasdnyé behunyta két szemét s hosszú, selymes szempillái alól kitekintve, hallgatta ezt a vallomást. Valami kéjes borzadást érzett. Tudta, hogy vétkezik, mert hallgatja ezt az embert, de azt is sejtette már, hogy ez a vétek gyönyörűség... Ott hagyta kezét a fogoly kezében.

Ledniczei megcsókolta a hófehér ujjakat és egy hirtelen mozdulattal megragadta derekát s ajkát csókolta meg.

Mária tiltakozott gyengén, majd hirtelen kiszakította magát. Nem mert a szemébe nézni, csak lassan suttozta.

— Meg fogom menteni... s elsietett.

A fogoly a lócáját verte öklével.

— Élni akarok, élni! Hallod ezt Isten?!

Zokogva borult térdre s imádkozott nyomorult életéért.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: **MAGYAR GYULA.**

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1904. április 7-én.

M. kir. Operaház.

Tosca.

Melodráma 3 felv. Zenéjét szerző: Puccini G. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

Utazás az özvegyiség felé.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Szécsi Ferenc. Kezdeté 7 órakor.

Nepszínház.

Kalinka grófnő.

Nagy operett 4 felvonásban, előjátékkal. Irta: Farago Jenő. Zenéjét szerző: Hívós Iván. Kezdeté 7 órakor.

Olvasóink figyelmét felhívjuk a

KALAP-KIRÁLY

— tavaszi előrangú különlegességeire —

Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).

3, 4 és 5 koronás különlegességekben
elismert specialista. Divatlap kiadók.

!!! 1903. évi beszerzési kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve. 1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve. 1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve. !!!

Kállai Lajos motortelepe, Budapest, VI., Gyár-u. 50.

Teljes jótállás
kitűnő eséplésért!!!

A jelenkor legegyszerűbb és leg-tökéletesebb motoreséplő-készlete.
Gépész nélkül könnyen kezelhetők.
Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gépezetek cserébe vétetnek.

Ajánlja teljes jótállás mellett benzinkom-
pakt malom- és iparüzemre, valamint
**villamos benzinloko-
bil-cséplőkészleteit ket-
tős tisztító-szerkezettel**

!!Egyedül létező újdonság!!
Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.
Külön mezőgazdasági géposztály: **gőzgépek,
malmok, járgányok, cséplők, vető-
gépek stb.**

Ezen motoreséplő-készletek felülmúlhatlan kitűnősége felől tudakozódni lehet:

Báró Kemény József urnál Maros-Németh (Erdély).
Sziij Bálint földművelő urnál Nagy-Igmánd (Komáromm.).
Ferenzy György plébános urnál Ipolyszalka (Hontm.).
Nagy János földművelő urnál Belog (Somogyom.). stb. stb.

Legbiztosabb olcsó üzem!
Arjegyzék kívánatra bérmentve

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1904 április 7-én.

Vigszínház.
Takarodó.
Dráma 4 felvonásban. Irta: Beyerlein. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.
Tengerre magyar!
Énekes bohózat 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.
Az orosz Riviera és a Kaukázus.
Három felvonásban. 160 színes képpel és 25 mozgófény-
képpel. Irta: Csudáky Bertalan. Kezdeté fél 8 órakor.

Első Magyar Fűzőipar

Budapest, Andrassy-ut 11.
Legnagyobb raktár bel- és külföldi fűzők-
ben a legegyszerűbbtől a legfinomabb
hivitelig

2 koronától 80 koronáig.
Megrendelések mérték szerint 24 óra
alatt. Képes árjegyzéket és mértékutasi-
2014 tást díjmentesen.
En gros árak, tehát legelőnyösebb beszerzési forrás

58 drb csak 58 drb csak 58 drb csak

Senki se mulassza el!

Ezen bámulatos olcsó, I. rendű zomán edényeket
beszerezni, 6 fazék, 6 lábos, 1 merőkanál, bur-
gonyatisztító és hámozó, 1 téstárazszelő, 6 pár
acél evőeszköz, 6 drb acél evőkanál, 1 tészta
metsző, 1 teaszűrő, 1 gyorsfőző, 1 konyhakés, 1 kávé-
tartó, 1 tej forraló, 1 konyha lámpa, 6 drb acél
kávé kanál, 6 pár kávé csésze összesen
58 darab csak 7.50 kr.

Pénz előleges beküldése ellenében csomagolás díjtalan.

WELLESZ ARTHUR

karlsbadi porcellán és zomán edények nagy raktára.
BUDAPEST, Üllői-ut 41. sz. (Ferenc-körút sarok.)

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 ko-
ronáig kereshet min-
denki tisztességesen,
minden szakismeret
nélkül. Küldje be cí-
mét U 956. jelleg
alatt a következő
címe: Annoncen-Ab-
teilung des „Merkur“
Mannheim.

Brázay-féle sósorszesz.

Használati utasítás minden
üveghez mellékelve van.
Nagy üveg 2 korona. Kis
üveg 1 korona. Kapható min-
denütt.

Phonograph!!!

legszebb muláság, tiszta,
szép hanggal, értelmes elő-
adással!

Kellner és Steiner
Király-utca 58. szám.
Képviselek kerestetnek.

PROSPEKTUS
KIVÁNATRA
KÜLDETIK

M.A.R. SZAB.
16326 sz.

EREDMÉNY TÖBBSZÖRÖSÉN
KITÜNTETVE

PREDNERZKY FELE
KÖLTŐ ÉS NEVELŐ
KÉSZÜLEKEK AZ
EDDIG LÉTEZŐK
KÖZÜL A LEG-
JOBBAK

MAGYAR
GYÁRTMÁNY

BUDAPEST
V. VÖRÖSMARTY-U.
33. SZÁM

Kalap-különlegességek

legújabb divatalakokban
3, 4, 5 kor.-ért kaphatók

NEUBART DEZSŐ-nél

BUDAPEST,
Kerepesi-ut 11. szám.

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a.
Elismert legjobb harisnyák.
Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak.

BUTOROK.

Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, ugy készpénzért, mint részletfize-
tésre, árfelemelés nélkül olcsóbban, mint bárhol kapható

Erzsébet-körút 48. szám, Royallal szemben Buchinger I. butoriparosnál.

Budapesti villamos városi vasut részvény-társaság.

Hirdetmény.

A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság t. cz. részvényesei
az 1904. évi április hó 18-ik napján délelőtti 11 órakor a társaság
helyiségében VII., Kertész-utca 10. sz. a. tartandó

XIII. rendes közgyűlésre

ezzel tisztelettel meghívotnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt indítványok.
2. Az 1903. üzleti év mérlegének és zárszámadásának előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és a főmentvény megadása iránti indítvány.
4. A nyereség felosztására vonatkozó indítvány.
5. Az alapszabályszerűleg kilépő igazgatók helyeinek betöltése iránti intézkedés.
6. Az alapszabályszerűleg kilépő felügyelő-bizottsági tagok helyeinek betöltése.

A részvények letehetőek nyolc nappal a közgyűlés előtt az angol-osztrák-bank budapesti fióktelepénél, V., Fűrdő-utca 6. sz. a.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

18. szakasz: Minden részvényes jogosítva van, a birtokában levő minden 25 drb társasági részvény után egy-egy szavazatot a közgyűlésen gyakorolni. Szavazati joggal bíró azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy helyettes által résztvenni kívánnak, kötelesek a közgyűlés megtartására kitűzött határnap előtt 8 nappal részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt az igazgatóság által a közgyűlést egybehívó hirdetményben kijelölt helyeken letenni.

20. szakasz: Az évi mérleg és zárszámadás, valamint a felügyelő-bizottság jelentése a K. T. 193. §-a értelmében a közgyűlés megtartását megelőzőleg 8 nap-
pal a társaság helyiségeiben közzétételre kitétetnek.

21. szakasz: Azon részvényesek, kik személyesen nem jelennek meg a közgyűlésen, magukat egy e célból külön meghatalmazott szavazatképes részve-
nyes által képviselhetik. Kiskorúak vagy gondnokság alatt állók törvényes kép-
velőjük által képviselhetnek; nők és jogi személyek oly meghatalmazott által is
képviseletthetik magukat, kik maguk nem részvényesek.
(Ütánnomás nem díjaztatik).

Szobákat

csekély díj mellett közvetít
«Fővárosi Lakásközvetítő»
Kossuth Lajos-u. 16. 286/II.

Lakásokat

csekély díj mellett közvetít
«Fővárosi Lakásközvetítő»
Kossuth Lajos-u. 16. 286/I

KEMÉNY és TÁRSA

Betéti-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet
Alapította ott 1888. Telefon 21-54.
Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

Személyhitelet, olcsó (törlesztéses) havi vagy negyed- tesnek, (házassági övadékra is) haz- és földtulajdono- soknak (esetleg II. helyre is), hiteltalnosok és kereske- dőknek, iparosoknak, esetleg keresek nélkül is gyorsan, és díszkrón

BALASSA ÁRPAD bankbizományi irodája
Budapest, Csengery-utca 47. szám.
Telefon. Válaszbélyeg

Olcsó KÁVÉ ÉS TEA

ARAK:

1 dl. Háztartási	frt 1.20
1 c. Portorico	frt 1.30
1 c. Portorico	frt 1.50
1 c. Kuba (finom)	frt 1.70
1 c. Kuba (legfinomabb)	frt 1.90
1 c. Gyöngy (finom)	frt 1.50
1 c. Mocca	frt 1.40
1 c. Mocca (legfinomabb)	frt 1.60
1 c. Arany Jáva	frt 1.40
1 c. Arany Jáva (igen finom)	frt 1.60

Különösen ajánlom naponta frissen pörkölt kávéimat

1 dl. Vegyes pörkölt kávé	frt 1.40
1 c. Finom pörkölt	frt 1.60
1 c. Kuba pörkölt	frt 1.90

Kávéhoz csomagolható:

1/2 dl. Mandarin cs. kev.	frt 1.50
1/2 c. Mandarin cs. kev.	frt 1.55
1/2 c. Háztartási	frt 1.25
1/2 c. Háztartási	frt 1.55
1 csomag törlemék	frt 1.30

4 1/2 kilós postaszaknál (melyben több fajta is küld-
hető) már a vidékre is teljesen bérmentve és
elvámlva küld

Balogh László

Kávé- és tea-kivitteli üzlete BUDAPEST.
Főüzlet és iroda: (269)
VII., Rottenbiller-utca 12. szám.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerűen megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

Schicht-szappan

mindenütt kapható!

„szarvas“ vagy „kules“ jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél-fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészekről mentes.

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

LEGESZEBB.....LEGJOBB.....LEGLÓCSÓBB.

PAP LAN PAP LAN PAP LAN TSUK MIKSANAL, ANDRÁSSY-UT 31. SZ. KIRÁLY-UTCA 38. SZ.

Világhírű!

a „Rekord“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerő levél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban
ára..... 20 korona.
Legfinomabb kivitelű Brom, Platin és kréta rajz ára 5 korona.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu festményt készítünk mindenkinék teljesen ingyen, ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi. 2114

„REKORD“
festészeti műintézet
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kártyosáru gyáros, szőnye-, függöny-, vasbutor stb. nagy raktára. 150

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző árak kicsérletetnek, vagy a pénz visszaadatik.

90 kr. Minden órajavítás

arany, ezüst és drágakő beváltás a legmagasabb árban Schiller Izsó IV., Királyi Pál-utca 12. sz.

Ingyen láda és csomagolás.

Rendkívüli olcsóságot ad el

TAKÁCS FERENC magyarhoni üveg és karlsruhi porcellán-gyári raktára. **Andrássy-ut 74. szám.**

Diszes ebédlő-készlet 6 személyre, diszesen festve és aranyozva, ára csak.....	12 kor.
Csoda-k készlet 6 személyre.....	15 kor.
Csoda-teás-készlet 6 személyre.....	7 kor.
Féltáron ki lesz árusítva bámulatos, szép és finom metszett és mintázott 6 személyes üvegekészlet csak.....	8 kor.
Szinte fölőron ki lesz árusítva borostüveg.....	8 kor.
„ „ „ vizesüveg.....	1 kor.
„ „ „ vizekorsó.....	1 kor.
Finom metszett vizespoharak csak.....	12 fill.
Borospoharak csak.....	10 fill.
Legjobb remek szép kávé- és teacészék, darabja Mosdőkészlet, angol, diszes virággal.....	6 kor.
nagyobb.....	10 kor.
Diszes függőlámpák, húzós.....	7 kor.
nagyobb.....	13 kor.
Asztali lámpák remek 11-es tulipánnal csak.....	5 kor.

Pontos kiszolgálás. Vasuti állomás keréki.

Sportkedvelők és kerékpározók figyelmébe.

Motor- és kerékpár-gumikat.

Kerékpárokat: Merkur, Champion, Courir, Mars-kerékpár, alkatrészek a legújatnyosabb árban s állít vidékre is **POLACSEK JÓZSEF és TSA** szakmechanikai, elektrotechnikai és kerékpár-gyártó cég. — Budapest üzlet és raktár: VI. Andrássy-ut 61. gyár, VI., Eötvös-u. 37. — Angol Tenni-slabdák raktáron.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. — A magyar távirati iroda szállítja.

Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol **UGORKA-TEJ,**

mely azonnal eltávolít minden szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitessz) stb. és az arcnak friss üdösöget, fiataloságot kölcsönöz.

Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poróro 2 K.

Főszéki- és eladási hely: **Balassa Kornél** gyógy- és szeszerára **ERZSÉBETIÁLYA**, BUDAPEST, Török József gyógyszerárában, Király-u. 12. és Andrássy-ut 28.

Figyelem! Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy életnagyságu fényképet teljesen ingyen készít hű kivitelben, 60 cm. magasságban, csupán a diszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az önköltségekért, 1 fnt 50 krt számítunk.

Az ipar csodája!

12 forint 1 darab összezsukható vaságy asólsodronny-betéttel, 3-rétű matracal és terítővel.

12 forint 50 krajcár egy darab selyempaplan fodroval és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.

Megrendelhető csakis **GICHNER ÜSTVÉREK** BUDAPEST, Múzeum-körút 27. Pa-lan- és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár. Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

Ezt olvassa el!

Villamos zseblámpa 90 kr. Vasbot bőrrel 90 kr. Szivartárcsa, valódi bőr 90 kr. Pontosán járó asztali óra 90 kr. China-ezüst cukor-tartó 90 kr. Morzsálós-gép konyha részére 90 kr. Szénvasaló 90 kr. Kávéőrölő, két zománé 90 kr. Acél evőeszköz, egy darab, kovácsolva 3 pár 90 kr. Britannia evőkanál 6 drb 90 kr. Alpaca evőeszköz párja 90 kr. Alpaca kávé-kanál 4 drb 90 kr. 3 oldalú tükör 21-es 25 cm. remek díszlámpa 90 kr. Söröskészlet, szines üveg diszes festményvel 90 kr. Lakorkészlet diszes festményvel tálcán 90 kr. Valódi China-ezüst gyortartó, 22 cm. magas, drbja fnt 1-80, 25 cm. 2-25, 28 cm. 2-50, 31 cm. 3-25, 3 karos gyortartó, 48 cm. magas drbja fnt 5-50. Azonkívül minden a szakmába vágó cikkeket bámulatos olcsón. Utánvételi széküldés naponta 2-szer.

Fővárosi áruház REISZ JÓZSEF. Budapest, VII. ker., Király-utca 43-45 szám.

BÜTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legújatnyosabban kaphatók ugy készpénzért, mint részletfizetésre **MEHRENTREU és FUCHS** testvéreknek Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Grossmann B. és Társa Erzsébet-körút 12. I/9. 14—16 forintért férföltönyök mérték után készítettnek a legújabb és legdivatosabb szövetekből. (154) Telefonszám 12—11.

Budapestre utazók becses figyelmébe! **FOGAK 2 forinttól** és teljes fogsorokat ragásra beilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eitört és nem jól illő togsorok javítása 2 óra alatt 1 frittól. Amerikai fogműterem tulajdonos **Kovács I. Károly-körút 9.** (Gróf Hadik-palota) II. emelet, 8. Található: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.

Nyomatott a «Stephaneum» körirógépén Budapest, VIII., Szentkirály-utca 28.